

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Leila Merla,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Leila Merla împotriva lui Ghenadie Merla cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile imobile și partajarea proprietății comune,

împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1563/23
NR. PIGD 2-17214134-01-2ra-10012024)*

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 Cod de procedură civilă.

Judecătoria Chișinău, sediul centru, jud. C. Roșca,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii

24 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Leila Merla reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Ion Munteanu, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 08 noiembrie 2017, Leila Merla a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Merla cu privire la determinarea cotelor-părți ideale din bunurile imobile, partajarea proprietății comune, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că reclamanta Leila Merla și pârâtul Ghenadie Merla începând cu 26 septembrie 1998 și până la data de 05 mai 2017, s-au aflat în căsătorie, ducând gospodărie în comun. Pe parcursul căsătoriei, au obținut mai multe bunuri ce dețin regimul de proprietate comună în devălmășie și care urmează a fi supuse partajului.

3. A menționat că, urmează a fi stabilite cotele ideale și supuse partajării bunurile imobile compuse din teren (lot pomicol) nr.14, identificat prin numărul cadastral xxx, cu suprafața de 0,0592 ha, și construcția cu suprafața 86,7 m.p., numărul cadastral xxx, ambele situate în mun. Chișinău, localitatea Bubuieci, extravilan.

4. A reținut că, în urma efectuării raportului de expertiză judiciară nr.123 din 01 august 2019 și prezentarea explicațiilor scrise de către expertul judiciar în adresa instanței de judecată pe marginea raportului de expertiză judiciară sus-enunțat, s-a constatat imposibilitatea partajării în natură a câte 1/2 cotă-parte ideală a bunului imobil investigat - construcția cu suprafața de 86,7 m.p., identificată în baza numărului cadastral xxx, amplasată pe terenul cu numărul cadastral xxx, ambele situate în mun. Chișinău, localitatea Bubuieci, extravilan.

5. Consideră că, partajarea urmează a fi efectuată prin vânzarea bunurilor imobile sus- indicate la licitație, cu distribuirea sumei către proprietari conform cotei-părți deținute de fiecare din părți.

6. În contextul celor expuse, solicită recunoașterea dreptului de proprietate după fiecare dintre soți a câte 1/2 cotă-parte ideală din proprietatea comună în devălmășie și partajarea în natură a acestora, prin vânzarea la licitație a bunurilor: construcția cu suprafața de 86,7 m.p., cu numărul cadastral xxx, precum și terenul cu numărul cadastral xxx, ambele situate în mun. Chișinău, localitatea Bubuieci,

extravilan, cu distribuirea prețului între coproprietari conform cotei-părți deținute de fiecare și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul centru, s-a admis parțial acțiunea. S-a determinat după Leila Merla și după Ghenadie Merla, ambii domiciliați în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 5/2, ap. 67, a câte 1/2 cotă-parte ideală fiecare din proprietatea comună în devălmășie, și anume din: imobilele identificate în baza numerelor cadastrale xxx și xxx, ambele situate în mun. Chișinău, localitatea Bubuieci, extravilan. S-a dispus de a încasat din contul lui Ghenadie Merla în beneficiul reclamantei Leila Merla, suma de 200 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. În rest, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

8. La 20 iunie 2022, Leila Merla a declarat apel împotriva hotărârii din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

9. Prin decizia din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Leila Merla și s-a menținut hotărârea din 14 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul centru. S-a scutit Leila Merla de la achitarea diferenței taxei de stat în instanța de apel.

10. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că începând cu data de 26 septembrie 1998, reclamanta Merla Leila și pârâtul Merla Ghenadie s-au aflat în relație de căsătorie, iar potrivit hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, căsătoria a fost desfăcută.

11. Instanța de apel a reținut că, în timpul căsătoriei părților, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 27 noiembrie 2002, încheiat între Liudmila Guțu și pârâtul Ghenadie Merla, ultimul a procurat lotul de pământ nr. 14, situat în Î.P. „MMPS și F”, cu suprafața totală de 0,0592 ha și căsuța de livadă cu anexele auxiliare cu suprafața totală de 86,7 m², ambele imobile fiind situate în mun. Chișinău, com. Bubuieci.

12. Instanța de apel a stabilit că, potrivit conținutului extrasului din Registrul bunurilor imobile, se atestă intabularea cu drept de proprietate comună în devălmășie (cota-parte 1.0) a părților Leila Merla și Ghenadie Merla, asupra imobilelor identificate în baza numărului cadastral xxx, cu suprafața totală de 0,0592 ha și în baza numărului cadastral xxx, cu suprafața totală de 86,7 m², ambele situate în mun. Chișinău, localitatea Bubuieci, extravilan.

13. Instanța de apel a mai reținut că, potrivit concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 123 din 01 august 2019, întocmit de expertul judiciar Anatolie Achimov, luând în considerație normele și cerințele legislației în vigoare, planificarea construcției, s-au propus două variante optime de partajare a casei de locuit, posibile din punct de vedere tehnic, în care suprafețele ce revin părților sunt maxim apropiate de cele ideale.

14. Totodată, s-a evidențiat că amplasarea construcțiilor pe teren, varianta de partajare I propusă, necesită asigurarea cu cale de acces, ceea ce nu permite partajarea terenului între coproprietari conform cotelor-părți ideale. S-a propus modul de folosință al terenului cu atribuirea unei porțiuni de teren în folosință comună și anume pe terenul amplasat sunt încăperile deținute de diferiți proprietari și teren pentru acces la construcție și deservire în conformitate cu normele tehnice.

15. În continuare, potrivit variantelor de partajare propuse a bunului imobil (căsuță de vacanță și teren aferent) înregistrat cu numărul cadastral xxx situat în mun. Chisinău, com. Bubuieci, extravilan, ÎP „MMPS și F”, a fost estimată valoarea cotelor-părți reieșind din valoarea de piață a bunului imobil de 516 163 lei, și anume: conform variantei I de partajare propuse, costul părții I constituie: 269 511 lei, iar costul părții II constituie 246 652 lei. Pentru egalarea valorii cotelor-părți partea I va achita părții II diferența de 11 430 lei. Iar, conform variantei II de partajare propuse, costul părții I constituie 225 825 lei, iar costul părții II constituie 290 338 lei. Iar, pentru egalarea valorii cotelor-părți partea II va achita părții I diferența de 32 257 lei.

16. Într-o altă ordine de idei, valoarea de piață a 1/2 cotă-parte din bunul imobil (căsuța de vacanță și teren aferent) înregistrat cu numărul cadastral xxx, situat în mun. Chisinău, com. Bubuieci, extravilan, ÎP „MMPS și F”, lot. 14, la data evaluării constituie 258 082 lei, unde, 1/2 din valoarea terenului înregistrat cu numărul cadastral xxx constituie 41 946 lei, iar 1/2 din valoarea căsuței de vacanță înregistrată cu numărul cadastral xxx constituie 216 136 lei.

17. De asemenea, instanța de apel a relevat că la 27 septembrie 2022, expertul judiciar Anatolie Achimov a remis în adresa instanței de judecată un răspuns în formă scrisă, din conținutul căruia se atestă precum că potrivit Registrului bunurilor imobile xxx din 07.11.2018, existau următoarele înscrieri valabile referitoare la bunul imobil și drepturile asupra lui: teren pentru construcții cu numărul cadastral xxx, cu suprafața de 0,0592 ha și căsuța de vacanță cu numărul cadastral xxx, cu suprafața de 86, 70 m². Suprafața de facto a bunului imobil investigat căsuța de vacanță cu numărul cadastral xxx, constituie 125, 30 m², această din urmă suprafață fiind creată în urma demarării lucrărilor de construcție/resistemizare/reparație capitală, care până la emiterea raportului de expertiză judiciară nu au fost autorizate și recepționate cu ulterioara înregistrare în baza de date a Agenției Servicii Publice în Registrul bunurilor imobile. Partajarea

în natură a bunului imobil investigat și anume căsuța de vacanță, cu număr cadastral xxx, a câte 1/2 cotă-parte ideală între coproprietari cu suprafața totală de 86,7 m², este imposibilă. Lucrările de construcție/resistematizare, reparație capitale au îmbunătățit condițiile de exploatare, mărind atât suprafața bunurilor imobile cât și modificând soluția arhitectural constructivă.

18. Instanța de apel reiterând prevederile art.543, 567, 571, 572 alin. (1) și (2), 574 Cod civil, a apreciat drept întemeiată poziția primei instanțe cu privire la admiterea cererii de chemare în judecată și determinarea după Leila Merla și după Ghenadie Merla a câte 1/2 cotă-parte ideală fiecăruia din proprietatea comună în devălmășie, și anume din: imobilele identificate în baza numerelor cadastrale xxx și xxx ambele situate în mun. Chisinau, localitatea Bubuieci, extravilan.

19. În continuare, instanța de apel a explicat că pentru împărțirea bunului proprietate comună pe cote părți în modul indicat în art. 561 alin. (1), (3) lit. a) și b) Cod civil, urmează a fi distinse două situații: când bunul este divizibil și împărțirea se face în natură; când bunul este indivizibil sau nu este comod partajabil în natură.

20. În context, instanța de apel a reținut că potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.123 din 01 august 2019, emis de expertul judiciar Anatolie Achimov, prin concluzia sa propune două variante optime de partajare a căsuței de vacanță cu număr cadastral xxx, cu suprafața înregistrată în Registrul bunurilor imobile de 86,7 m², variante posibile din punct de vedere tehnic, în care suprafețele ce revin părților sunt maxim aproape de cele ideale. Însă, expertul judiciar, în temeiul obligației de a prezenta explicații pe marginea raportului de expertiză judiciară, a întocmit un răspuns, potrivit căruia a indicat că partajarea în natură a bunului imobil investigat și anume căsuța de vacanță număr cadastral xxx, care are suprafața de facto de 125,30 m², a câte 1/2 cotă- parte ideală între coproprietari, este imposibilă, pe motivul lucrărilor de construcție/resistematizare/reparație capitală, care până la emiterea raportului de expertiză judiciară nu au fost autorizate și recepționate cu ulterioara înregistrare în Registrul bunurilor imobile.

21. Prin urmare, instanța de apel a evidențiat că prima instanță în mod just a stabilit că solicitarea reclamantei/apelante privind partajarea în natură a construcției și a terenului aferent, prin vânzarea la licitație a bunurilor imobile situate în mun. Chișinău, localitatea Bubuieci, este pasibilă respingerii în condițiile în care imobilul/căsuța de vacanță număr cadastral xxx, are suprafața de facto de 125,30 m.p., pe când în Registru figurează 86,7 m.p., iar lucrările de construcție/resistematizare/reparație capitală, nu au fost autorizate și recepționate cu ulterioara înregistrare în Registrul bunurilor imobile.

22. La caz, instanța de ape a stabilit cu certitudine că în condițiile descrise, înafara unei proceduri de înregistrare în Registrul bunurilor imobile în situația descrisă, nu poate fi declanșată procedura de vânzare a întregului bun imobil la

licitație prin înstrăinarea acestuia și distribuirea prețului proporțional cotei părți fiecărui proprietar.

23. În final, instanța de apel făcând o analiză integrală a probatoriului, a conchis asupra corectitudinii soluției date de prima instanță, care a examinat cauza sub toate aspectele, identificând și aplicând corect cadrul legal ce guvernează situația juridică dedusă judecării în raport cu situația faptică constatată și reținută.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 30 octombrie 2023, Leila Merla reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă declară recurs împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicită admiterea recursului, casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

ARGUMENTELE RECURSULUI

25. În motivarea recursului, Leila Merla reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă invocă în esență argumente similare celor formulate în cererea de apel. Suplimentar, recurenta invocă temeiurile de recurs prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a), b) și e) Cod de procedură civilă, susținând că prin hotărârile instanțelor ierarhic inferioare au fost lezate în totalitate drepturile reclamantei Leila Merla.

26. Enunță că, prin circumstanțele constatate de către instanțele ierarhic inferioare se distinge că construcțiile neautorizate urmează a fi supuse partajării, o opinie nouă în legislația și practica Republicii Moldova. Opinează că, potrivit doctrinei și practicii judiciare pot fi supuse partajării doar bunurile imobile supuse înregistrării de stat, adică construcțiile efectuate autorizat în prezența actelor permissive (certificat de urbanism, autorizației de construcție, proces verbal de recepție finală), care drept rezultat urmează a fi înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile, și numai după înregistrare poate fi supus partajării. Însă, constată că instanțele de judecată în actele judecătorești contestate conturează opinia precum că urmează a fi inclus în partajare și construcțiile neautorizate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

28. Art. 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

29. Art. 432 alin. (1) lit. a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

30. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.”

31. Art. 434 alin. (1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

32. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

33. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recurenta s-a conformat dispozițiilor art.434 Cod de procedură civilă, indicat la pct.31, și a depus în termen recursul la data de 30 octombrie 2023, în condițiile în care a recepționat copia deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 06 septembrie 2023 (f.d.246).

34. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate

veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

35. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

37. Completul de judecată atestă că, în condițiile speței, motivele de casare invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în fața Curții de Apel Chișinău și cărora le-a fost dată apreciere în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 Cod de procedură civilă.

40. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

41. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins

argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

43. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO [Golder c. Regatul Unit](#), 1975, §38; [Stanev c. Bulgariei](#) [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO [Luordo c. Italiei](#), 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO [Levages Prestations Services c. Franței](#), 1996, §45).

44. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO [Botten c. Norvegiei](#), 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO [Helmers c. Suediei](#), 1991, §31, 36).

45. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Leila Merla.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Munteanu